

AMIGOS DI C

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAO

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—

Afzonderlijke nummers fl. 0,25.

Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels

0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:

P. JOLY & J. MARTIN,

66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

ANDEN.

Abra. N° 2,— pa tres
Pa lugárnah for Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50 cada
regel mas fl. 0,07½.

De Staatsgodsdienst in Engeland

(Slot)

Doch, indien, zooals wij zeiden, de engelsche ritualisten de engelsche Staatskerk voor de eenig ware katholieke Kerk houden, wat zeggen zij dan wel van de engelsche Katholieken? Zij worden beschouwd door hen als eene niet rechtens bestaande schismatische secte; zij zijn geen Katholieken kortaf, maar "Roomsche Katholieken." Volgens hunne opvatting mag men op het vasteland in volle vrijheid Roomsche Katholieke zijn, en engelsche ritualisten zullen op het vasteland, zonder eenigen schroom in eene Roomsche Katholieke Kerk te communie gaan, maar aan gene zijde van het kanaal, maar in Engeland heeft alleen de „Engelsch-Katholieke Kerk" recht van bestaan.

Men merke intusschen op dat deze beschouwing niet uitsluitend eigen is aan de ritualisten; men vindt ze ook, zij het dan gewijzigd, in de twee andere richtingen der engelsche Staatskerk. Niet zelden zal men ook op reis geloovige engelsche Protestanten ontmoeten, die in gemeede verklaren dat zij katholiek zijn, en u op uwe opwerping dat de engelsche Staatskerk toch het kenteeken bij uitnemendheid der eenig ware Kerk, nl. de katholiciteit mist, met een echt engelsch flegma zullen antwoorden: toch is zij katholiek.

De correspondent der *Stimmen aus Maria-Laach*, waaraan wij dit ontleenen, verhaalt hoe hij eens op het einde van een brief aan een sterk ritualistisch en zeer godsdienstig geestesheer, wien hij veel dankbaarheid verschuldigd is, schreef dat hij niet ophield voor hem te bidden, en hoe hij er een weinig ondeugend bijvoegde: het beste wat ik voor u weet te vragen is, dat gij katholiek moogt worden. En de dokter antwoordde heel vriendenschappelijk dat hij katholiek was, maar volstrekt geen be-

hoefte gevoelde om „Roomsche katholieke" te worden. —

Ofschoon er, gelijk wij zooeven opmerkten, geen sprake is van het uitwerpen der ritualisten uit de Staatskerk, zoo hebben zij toch onlangs een stoot gekregen, die hen op den drempel van de Staatskerk heeft gezet; nog een klein stootje en zij staan er misschien buiten.

Wat is het geval? Gelijk bekend is voeren zij in hunne kerken vele katholieke gebruiken en plechtigheden in. In een hunner kerken te Bournemouth b. v. die den naam draagt van den H. Clemens, werd het feest van den Schutspatroon met vol len luister gevierd en de feestviering zelve der gemeente bij aanplakbiljetten in dezer voege aangekondigd: „Feest van den H. Clemens, Paus en Martelaar, met octaaf."

Wat nu te Bournemouth geschiedde heeft in zoovele andere kerken plaats; en deze ultrahoog-kerkelijke richting, geheel in strijd met de symbolische boeken van het anglicanisme, stuitte velen onder de hoogkerkelijken. En dit te meer naarmate de zucht, om katholieke gebruiken en ceremoniën in te voeren, — en dit is ver gegaan in onze dagen — grooter werd. Die hoogkerkelijken sloten oogen en ooren bij het hooren en zien, dat hun medebroeders in de geloofsrichting den anglicaanschen eeredienst zoo naakt en koud vonden; vele geestelijken echter hen voldeden eenvoudig aan dat gevoel en keerden tot de oude ceremoniën der Katholieke Kerk terug.

Het kon echter niet anders, of den voornaamsten onder hen en vooral den hoogwaardigheidsbekleeders, die van katholieke gebruiken niet wilden weten, moest dit verdrieten en officieele klachten bij het voor godsdienstzaken bestemde hooge gerechtshof bleven dan ook niet uit. Tot in de laatste dagen echter zonder gevolg; ja, gelijk wij de vorige maal reeds opmerkten, verslommert de kwaal en spreekt men er nu van, een gezantschap uit de voornaamste anglicaansche waardigheidsbeklee-

ders naar Rome te zenden, om de kerkelijke quaestien te regelen en wellicht een vereeniging met de H. Stoel voor te bereiden.

Hopen wij voor de ritualisten in Engeland, dat deze onderhandelingen een gunstig gevolg mogen hebben. Want, indien de strijd in eigen boezem werd beslecht, en de ritualisten aldaar in het ongelijk werden gesteld, dan zou dit gelijk staan met de verdere ontwikkeling van het nu reeds voortwoekerende rationalisme en naturalisme, en langzamerhand de ondergang van het bovennatuurlijk Christendom in Engeland tengevolge kunnen hebben. —

Laten wij hier een enkel woord over de beide andere hoofdrichtingen in het godsdienstige bijvoegen.

De Lage Kerk vertegenwoordigt een democratisch richting, die meer gezag aan de gemeente, minder aan de bisschoppen toekent en kan daarom met de linkerzijde in de politiek vergeleken worden. Van ritualisme en papisme willen zij niets weten.

Tot de Breede Kerk behoort al wie geen aanhanger is van de Hooge of Lage Kerk. Zij bestaat daarom uit die weinig interessante menigte, die sterke neigingen heeft voor indifferentisme en ongeloof.

Met dit weinige zien wij ons verplicht afscheid te nemen van de Engelsche Staatskerk. De vele andere groepen, er zijn er meer dan 170, in het engelsch protestantisme, die meer bekend zijn onder den naam van protestantsche sekten, zijn van te weinig belang, om er bij stil te staan. Hoog boven haar echter schittert de katholieke kerk uit, die haar plaats inneemt naast de Staatskerk en waartoe vele aanzienlijke engelschen overgaan.

Er was een tijd, dat men het niet geraden vond dit aan de groote klok te hangen. Later hield men het voor doeltreffender, dit openlijk te bespreken. Thans volgt men weder de eerste gedragslijn: om niet te veel ruchtbaarheid aan die bekeeringen tot de katholieke Kerk te geven.

Maar hoe dit ook verborgen worde,

den alma di su esposo koe ta experimentando e dolornan punzante di nacimientu den un vida nobu.

Es ta un día, el Señor ta largá amanecé. Ja un dorada mainta di luna di Junio ta derramando su luz riba alturan di Montmâre, i ainda e ciudad monstruosa na pia dje cerro ta envolvé den humo i neblina espesa. Unicamente e soberbia tórrenan di Notre Dame, e cúpula dorada Des Invalides i e jardín i tórrenchinan di palacio Trocadero ta sacando nan cabez fô dje océano di niebla, pa coeminda e briljante luz di solo.

I día, dia resplandeciente a birá tambe den alma dje joven artista. A durá largoe ayera noch sin duda, mucho cos masjá tempoe loebidá, él a tratá coe e jesuita, den e dudosa luz misteriosa di confesionario, alji, como si fuera, vândanan di su wowo a kitá cai. E sabio ministro di religión atocá den su interior, cuerdanan enmudecé ta hopi tempoe, i awor nan ta doená sonido redondo, vibrante. Es ta entramente toer cos a trocá awor! E mes Paris, e mes boardilja, e mes cájlanan, sin embargo toer t'asina diferente. Elta keréle un principie encantá, jloe di un rei, koe a libra ca-

de glorie van Christus, die op de katholieke Kerk afstraalt, zal zich meer en meer verbreiden en eenmaal alle volkeren verlichten, die over het aardrijk zijn verspreid.

JOHANN STRAUSS.

Omtrent den bekenden Weener walskoning, die dezer dagen zijn jubileum viert, worden in een correspondentie aan de N. R. Ct. uit Weenen, de volgende levensbizonderheden medegedeeld:

Johann Strauss bezit een door hem alleen bewoond huis met tuin, eene weelde, die zelfs geen millionair zich hier veroorlooft. In de stille „Igellgasse," hoog in de voorstad Wieden, staat zijn klein hôtel, dat volgepropt is met kostbare voorwerpen en merkwaardige souvenirs uit zijne lange artistieke loopbaan.

Strauss houdt van pracht en glans. Zijn gemoed heeft er behoefte aan en zijne inspiratie, wegblijvend in eene armoedige omgeving, krijgt eerst voedsel bij het zien van schoone vrouwen, zijde, kant en juweelen. In dit opzicht heeft hij veel overeenkomst met Makart, die eveneens de weelde als een noodzakelijk element voor zijne kunst beschouwde. Daarom draagt Strauss reeds 's morgens zeer elegante fluweelen of lichte flanelen huisjassen, die zeer goed bij zijne sierlijke, levendige en altijd beweeglijke gestalte passen. Hij heeft kleine en sierlijke voetjes en onwillekeurig ziet men die lichaamsdeelen de vele walspassen maken, die de eigenaar zoo geestig in muziek weet om te zetten. Strauss houdt dol veel van edelgesteenten, daarom draagt hij aan zijn kleine, nerveuze hand vele kostbare ringen, aan zijn pols een merkwaardigen armband en op zijn das een schitterende doekspeld. Bij een ander zou die ietwat verwijfde overlading storend werken; bij Strauss niet. Zijn sierlijke gestalte, zijn sprekend geelaat met die ietwat Oostersche trekken, harmonieeren zeer goed met al

dena di esclavitud i destierro, bolbé bao di techo paterno; su boardilja ta figuréle un palacio, e flornan riba su mesa ta parcéle más bonita, más olorosa, i e creación di su talento, e obra di su manoe, ta presentá sonriendo na su vista como un revelación dje mejor otra vida. Ki dichosa e dos espónan ta, regresando nan cas después di a sintá na mesa di Señor! Di poersi ta pa di promer bē koe nan a rodiljá huntoe na mesa di Comunión, i awor Lena ta sinti koc él ta posedé un esposo, digno di él, i na vista de Moritz, Lena ta den brillo di un beljeza asina pura, encantadora, manera nunca promer él a mirá den dj'ele. Te hasta aki e artista a bibá semper den e falsa creencia, koe amor di Dios ta exluf i sofocá toer amor mundano, awor él ta adquiri experiencia di lo contrario. Jamás nunca él a stimá su esposa manera awor. Si acaso él no tabata ya na posesión dje tesoro alji, lo él a riscá toer cos pa conquistéle. I porvenir coe toer su afán i cuidado no ta spantéle mas, pasobra él conocé ki forza i poder él tin awor. Esperanza nobo ta yená su corazón, concepción nobo ta presentá den su imaginación. El ta sinti den dj'ele un forza di creación bastante fuerte pa vencé toer

FEUILLETON

Promesa di un Rei

(Continuación)

— „¿Su Reverendo lo t'asina bon di disponé di mi coche, afin di canséle menos?" Sigur ta koe lo bo tin bastante necesidad di toer bo forza, "Lena dici toemando despedida.

— „¿I bo mes anto?" e pater ta puntréle.

— „Mi ta preferé di bai na pia, coerimentoe den wagen ta doená mi dolor di cabez, caminando tambe mi por empleá mi tempoe na rezá ainda un poco pa mi esposo, él tin mester dj'esai. Drentá, e cochero ta pagá caba i lo él bahá bo te na porta di misa."

— „Bo noble oferta ta honrá bo — mi ta aceptéle gratamente, pasobra mi tempoe ta precioso, i awé noch lo mi tin basta trabao."

E cochero ta span su wówonan habri, ora él ta mira un pater subi drentá na lugar dje señora. Awor sí, él no ta comprende nada di hinter e asunto. Ma corriendo sin embargo semper riba su pieza

di cincoe franc, él ta sali na carrera coe su coche.

Lena entretanto ta continuá silenciosamente na pia. Kende koe a weitá e joven señora, i lo él por a bisa koe e esposa ta resando poco poco su rosario pa conversión di su esposo?

I él mester a rezá bon, pasobra ora él a gana cas, un gran sorpresa ta speréle. Un vista particular!

E cuadro di Corazón di Jesús ta festivamente iluminá, Moritz ta na rodilja su dilanti ta rezá coe verdadera devoción manera nunca ainda su esposa a miréle.

— „¿Ta kiko bo ta haci?" él ta puntréle admirá.

— „Mi no por a haci otro cos, mi tabata obligá di rezá," él ta respondé; „¿bo a haljá un confesor koe sá papia alemán?"

— „Sí, i hasta un verdadero alemán, koe conocé Dusseldorf bon i koe sá modo di ganá corazón di hende."

— „Ta bon, larga nos bai."

E artista ta bisti su panja, Lena ta soeplá e vélanan paga, i silenciosamente nan ta salí bai. Toer e dos corazónnan ta demasiado yen di sensación pa nan por desahogá nan coe palabra. Den su alma, e señora ta jubilé, pasobra él a lo-grá algo grandi — gracia di cielo e bahá

NOTICIAS
URACAO.

...vroom
...alle

...Nachts tot
...te zoeken is voor
...venzoo noodig als eene partij
...s namiddags en 's avonds een spel-
...letje tarok. In al die kunsten is hij
...een meester en overgelukkig als de
...kaarten hem gunstig zijn.

Zijne vrouw, het is zijn tweede,
nog jong en schoon, is zoo mogelijk
nog eleganter en niet minder aan
weelde gehecht dan haar man, zoo-
dat zij in het publiek verschijnend
opgang maakt door hare prachtige
toiletten en fonkelende juweelen.
Daarbij laat zij haar man nimmer
uit het oog en is bezorgd voor hem
als voor een kind.

In 's componisten huis is de werk-
kamer het heiligdom; het is een zeer
gezellig vertrek met talrijke gemak-
kelijke sofa's. Aan den muur hangt
o. a. een landschap van Remi van
Haanen, den tot Weener geworden,
onlangs overleden Hollandschen
schilder, die zich in de bijzondere
vriendschap van Strauss mocht ver-
heugen. Niet aan eene tafel, maar
staande voor een lessenaar schrijft
Strauss zijne muziek, terwijl stoelen
en tabouretten rondom hem met mu-
ziekpapier bedekt zijn. Al de meubels,
kunstwerken en „bibelots" in
dit vertrek zijn geschenken, waar-
onder ook een kostbaar inktstel van
den onlangs verongelukten aartshe-
rtoeg Wilhelm. Eene piano zal men
tevergeefs in die kamer zoeken; daar-
entegen staat er wel een serafino-or-
gel, waarop hij met voorliefde speelt.

Johann Strauss is een allervrien-
delijkst mensch, die met zijne wer-
ken zeer veel verdient. Er zijn wei-
nige menschen, wier photographie
met handteekening zoo dikwijls ge-
vraagd wordt, als van Strauss, en
goedig als hij is, vervult hij, als hij
den aanvrager ook maar een beetje
kent, gaarne diens wensch. Die on-
derteekening is het eenige, wat hij
schrijft behalve muziek. De omvang-
rijke correspondentie wordt door zij-
ne vrouw gevoerd, die als echtgenoo-
te van een beroemd en zeer nerveus
man hem die onaangenaamheden
van 't dagelijksche leven van het
lijf tracht te houden.

Daar Strauss ontegenzegglijk een
van de weinige beroemdheden van
het huidige Weenen is, zoo is het te
begrijpen, dat zijn feest met den
grootsten luister gevierd zal worden,
en dat zelfs mannen als Brahms en
nog andere helden der ernstige mu-
ziek niet zullen verzuimen bij die ge-

...dificultad i pa resolvé satisfactoriamen-
te e cuestión di pam di cada dia. Sintá
na mesa di kofie ta conversá coe otro i
ta formá hopi plan, e dos espónan kier
tende un batimentoe na porta.

„Ta kende por a bini asina temprán?
E dog, sefioranan a bisa koe nan lo bai
misa mayor promer. I atá nan awor
caba.

— „Pardon, si nos ta incomodá boso,
ma mi no por contené mi roemán, él ta
deseá ardientemente di mirá e cuadro”,
coe e palábranan alji e condesa ta pusjá
e monja p'aden. Moritz i Lena ta boelá
lamantá riba.

— „No molestá boso,” e monja dici,
„ta e imagen noemá mi kier mirá, largá
mi enteramente entregá na mi contem-
plación, i no incomodá boso del todo pa
mi.” „El ta halá un stoel, sintá delanti
dje cuadro, sacá su bril bisti i coeminsa
sometéle na un examen riguroso.” Su
roemán ta pará un banda di dj'ele.

„Como cincoe minuto largoe, su vista
ta keda fihamente clavá riba e imagen,
caba di repente él ta lamantá pará, pu-
sjá e stoel ud banda i zak abao na rodil-
ja.

Admirá e artista i su esposa ta keda
miréle. Nan corazón ta bati! Awor nan
suerte lo ser dpcidi.

...uit dd. 25 October
...A. J. C. Brouwer,
...hebber van St. Eu-
...hebber van dat eiland
...ingang van den dag,
...anctiën zal aanvaarden.

...meest geachte ingezetenen
...eenden een zeldzaam feest.

Den WelEdelGestrenge Heer Dr. G.
A. L. FERGUSON herdenkt den dag, waar-
op hij 50 jaren geleden als Officier van
Gezondheid in dienst trad bij het West-
Indisch leger.

De krachtvolle grijsaard herdenkt
dien dag, niet bij het ingaan van een
welverdiende rust, maar nog arbeidend
met mannelijke kracht.

Wij brengen de hooge verdiensten
van dat uitstekend lid onzer maatschap-
pij gaarne in herinnering.

G. A. L. Ferguson ontving zijn
opleiding in de geneeskunde op Cura-
çao zelve van den toenmaligen zeer ge-
respecteerden Chef van den geneeskun-
digen dienst, den WelEdelGestr. Heer
Schornberg.

Hoeveel aanleg de ijverige student
toonde bleek reeds daaruit, dat hij
binnen betrekkelijk weinige jaren tot
Officier van Gezondheid bevorderd
werd.

Zucht naar grondiger geneeskun-
dige begrippen dreven hem naar Ne-
derland, waar hij een paar jaar ver-
toefde, om weldra, bij het vertrek van
Dr. Dumontier tot Chef van den
Geneeskundigen dienst alhier benoemd
te worden.

Meer dan dertig jaren neemt de jubi-
laris dit ambt op de meest eervolle wijze
waaren — gelijk wij reeds zeiden —
zijn ijver en kracht zijn nog verre van
gebroken.

En niet alleen als militair dokter,
staat hij zeer in eere, maar hoogst ver-
dienstelijk was het leven van Dr. Fer-
guson ook voor de ingezetenen van
Curaçao.

Men herinnere zich slechts de bange
dagen, waarin de gele koorts en de zoo
gevreesde pokken epidemisch in onze
maatschappij heerschten. Toen was hij
onder de eersten, die hulp bood waar
hij kon, zonder aan het gevaar te den-
ken, waaraan hij zijn eigen leven bloot
stelde.

De groote verdiensten, die hij in die
tijden vooral vergaderde, verwierven
hem de hooge onderscheiding: begiftigd
te worden met de Orde van den Neder-
landschen Leeuw.

Doch niet slechts deze onderscheiding
van de zijde der Regeering, de hoog-
achting, den eerbied verwierf hij zich
ook van zijne landgenooten door zijn on-
baatzuchtige hulpvaardigheid in die
vijftig volle jaren betoond.

Daarom deed het ons goed te verne-
men, dat de H. E. Gestr. Heer Gouver-
neur dezer Kolonie, Mr. H. Barge een
commissie benoemde, om uit de giften

Por fin e noble estatura ta lamanta ri-
ba, doená Moritz manot i biséle.—„Mi ta
felicidá bo i gradici bo, bo a trahá un bo-
nita obra. El ta superior na lo ke mi a
sperá. Mi ta mirá koe bo ta un verdade-
ro artista, mi ta felicitá bo.”

E joven pintor ta ruborizá manera un
muchá di school—i con todo su corazón
ta regocijá di tendé e alabanza alji fô
di un tal boca. Di modo, él no ta equi-
vocá antó, él ta artista pa gracia di Dios.
Liger asina e condesa ta saquéle fô di
su embarazo.

—„E cuadro ta encargá él tá ó él ta
vendé cabá?” él ta pustréle, mirando su
roemán coe un vistá significativa.

—„Nó, ningún di dos.”

—„Antó él ta di mi,” e monja ta ex-
clamá, „es decir si bo kier cedéle na mi;
¿cuánto bo ta pidi p'ele?”

Moritz ta tolondrá Lena coe su acos-
tumbra da presencia di ánimo, ta toemá
palabra p'ele.

—„Ta promer obia di su manoe, gra-
ciósa sefiora, ainda él no ta coestumá na
pidi honorario.”

—„Ta bon, mi ta doená mil franc p'é-
le i mi ta destinéle pa e capilja di nos
instituto. ¡Oh, es ta contento e mucha-
nan lo tá! Bo ta satisfecho coe e mo-
desto honorario alji? Mi sé masjá bon

zijn stadgenooten den waardigen Dok-
ter een geschenk aan te bieden ter her-
innering aan dezen gedenkwaardigen
dag.

Wij vereenigen ons met de wenschen
die deze Commissie den jubilaris voor-
zeker reeds heeft toegesproken en bie-
den daarbij ook den hooggeschatten Dr.
Ferguson de betuigingen onzer blij-
de deelneming aan, in het gedenkwaar-
dig gouden feest dat hij heden viert.

Morgen ten 9 uur zal Zijn Doorl.
Hoogw. Mgr. H. A. M. Joosten in de
parochiekerk van de H. Anna aan de
Overzijde de plechtigheid verrichten
van het toedienen der *Mindere Orden*
aan den Heer F. Van den Donk, en
van de *Tonsuur* aan den Heer A. Ellis.

De Nederlandsche Schoener Gcuver-
neur van den Brandhof vertrekt Woens-
dag den 12n. dezer. naar de eilanden Sa-
ba, St. Eustatius en St. Martin N. G.

De mails zullen op den vertrekdag
om 2 uur des namiddags gesloten wor-
den.

Lijst van onafgehaalde en onbestel-
baar bevonden brieven

Easinto Vauric, Heriguta Ramer, R.
J. Hoyer (aanget.) Pedro Guzman, Cos-
terie Belangrin, Petra de Petid, Eloisa
M. de Melendez, Ferguson & Rivas, Ma-
ria Jozefa Teacon, Fco. Gelsi, Alezander
Tancot, Ernest v. Beverhoudt, Cornelia
Scholte, Marcelino Velazquez.

Niet voor verzending of bestelling
vatbayr de volgende drukwerken, gea-
dresseerd aan:

Leonardo Jetung-Presente, Roberto
Conn-Cnraçao, A. Ic. de Castro-Panama.

NEDERLAND

's-HAGE.—Indien bij de begrafenis
van den Keizer van Rusland officiële
missies worden ontvangen zal de
Koningin-Regentes zich doen
vertegenwoordigen door luit.-gene-
raal Graaf Dumonceau, chef van het
Militair Huis, vergezeld van kapi-
tein Jhr. Van den Bosch, adjudant
der Koningin.

—In de Russische kapel alhier is
jl. Woensdag een dienst gehouden tot
huldiging van Keizer Nicolas II ter
gelegenheid van zijn troonsbeklim-
ming. De Russische onderdanen wer-
den tevens in gelegenheid gesteld
om trouw aan den nieuwen keizer te
zweren.

BUITENLAND

Lombok.—Een Vrijdag-morgen,
2 Nov. jl., door het N. v. d. D. uit
Batavia ontvangen telegram meldt:
„Weder is een kruithuis in Tjakra
Negara door een granaat uit Paga-
sangan in de lucht gesprongen.”

Hetzelfde blad ontving jl. Dinsdag
de volgende, zeker niet onbelangrij-
ke telegraphische berichten: „De
gemeenschap met Ampenan is door
het slechte weder verbroken. Er val-
len hevige regens.”

„Er is staatkundige aanraking
ontstaan tusschen den ouden Radja
en Generaal Vetter.”
Het telegram geeft ten duidelijkste

koe probablemente bo por haljá un me-
jor precio p'ele, ma mi no kier kita bo e
ocasión di haci un sacrificio chiquito na
Sagrado Corazón. Tantoe más lo bo
haljá después, pasobra mi ta sperá koe
lo bo pintá ainda masjá bopi cos bonita,
¿no ta verdad? Con que mil franc;
¿venta ta cerrá?

—„Sí,” e artista fa contestá apresura-
damente! cincuenta louis d'or no ta cos di
despreciá den su actual posición, nan ta
parcéle manera nn cama di diamanta di
Golconda.

—„Ta bon, ora bo kier bo por recibi e
placa cerca mi roeman, ma”—él a agre-
gá hariendo—„si él també deseá di tin
un imagen mes cos, anto no ta necesario
pa bo t'asina condescendiente coe n'ele.”

—„Esai no ta nodi, tampoco, e con-
desa dici, „si, en realidad, mi tambe
kier un cuadro asina di Sagrado Cora-
zón; i lo bo ta capaz,” él dici coe Moritz,
„di trahá un ainda más bonita represen-
tación dje Corazón-divino?”

—„¿Podiser!” e artista ta contestá
vacilante.

—„Ta bon, pinta un anto pa mi, con-
desa Dubois-Ramon, ma di más hermo-
so koe bo por. No spaar bo talento i lo
mi no spaar louis d'or, ta pa honor di
Sagrado Corazón. Pintá anto algo ainda

te kennen, dat de Westmoesson thans
met alle kracht optreedt. Alleen rijst
de vraag: wij zijn thans geraakt in
den lang vooraf gevreesden toestand
dat de branding zoo hevig is dat van
den kant der zee de havenplaats Am-
penan niet te bereiken is, of is, wat
waarschijnlijk is, de verbreking van
de gemeenschap op het eiland zelf te
zoeken. 't Is bekend dat de hevige
tropische regens daar de wegen in
moerassen doen veranderen en de
kleine beekjes tot bruisende rivieren
doen aanzwellen.—Hoe de gemeen-
schap met Ampenan zoo kan verbrok-
ken worden wordt duidelijk, wanneer
men op den kaart de loop volgt van
de twee riviertjes, de Djankok en de
Antjar, welke ten zuiden van de ha-
venplaats in zee vallen. Op zichzelf
is dit geval zeker lastig, maar men
dient zich te herinneren dat de eigen-
lijke operatie-basis, volgens de jong-
ste berichten van Ampenan, is ver-
plaatst naar het Zuidoostelijk daar-
van gelegen Kapitan, in verband met
de nieuwe postenlinie, welke door
een Decauvillebaan worden verbon-
den.—De uiterste steunpunten van
die linie worden gevonden in de drie
sterke batterijen, waaruit Tjakra Ne-
gara wordt gebombardeerd. De eer-
ste ligt oostelijk van het voormalige
Mataram in de open streek vóór Tja-
kra, de tweede iets zuidelijk daarvan
te Karang Bedil, dus ongeveer ter
plaats waar het vroegere bivak was
gevestigd, de derde eindelijk te Pa-
gasangan-Oost (dus Z.-W. van
Tjakra).

In het tweede gedeelte van het
telegram heeft men, meenen we, te
lezen de mededeeling dat de op-
perbevelhebber den Radja in de ge-
legenheid heeft gesteld opnieuw te
onderhandelen. De Generaal acht
vermoedelijk het oogenblik geschikt
om na te gaan, welken moreelen in-
vloed de uitwerking van ons vuur
op den vijand heeft gehad. En daar-
toe zal het springen van een twee-
de kruitmagazijn in den belegerden
kraton zeker veel hebben bijgedra-
gen. Men zal zich herinneren, dat
reeds onmiddellijk na de inneming
van Mataram de witte vlag in Tja-
kra werd uitgestoken, een bewijs
van onderwerping, waarop sedert al-
leen met granaten werd geantwoord.
Na al het vroeger gebeurde behoeft
men wel niet te vreezen dat de on-
zen zich door mooie praatjes of ij-
dele toezeggingen om den tuin zul-
len laten leiden.

Jl. Donderdag 8 Nov. ontving het
N. v. d. D. het volgende telegram uit
Batavia:

„Mondjok, Bangkal Tjoelit, Taman
Radja, Noordoostelijk van Mataram
zijn veroverd.”

„Wij leden geen verliezen. Van
den vijand zijn verscheidenen ge-
dood.”

Het N. v. d. D. teekent hierbij aan:
De oude quaestie: is Mataram nu
geheel of gedeeltelijk in ons bezit?
wordt hiermede voor goed uitge-
maakt. In tegenstelling met ande-
ren bleven wij altijd het gevoelens
toegedaan, dat de plaats niet in haar

más bonita, i esai lo poné sor Sophie
rabia.”

—„Entretanto,” e monja dici, „mi ta
contenta koe lo que mi tin; ¿ti dia bo
kier entregá e cuadro, maján quizás?”

—„Manera bo ta hibá di gusto,” e
artista ta respondé. Ma e condesa ta po-
né contra—„Nó, nó, asina no, mi ta di
opinión koe e cuadro mester ta poné
promer na exhibición durante dos si-
mán. Anto nos Parisiennan fatuo por
mirá, kiko ta verdadera arte, i ta neces-
ario pa e artista, koe público papiá di su
obra, ¿no ta verdad?”

E artista ta sacudi cabez i él ta tira un
vista di gratitud riba e noble sefiora.

—„Mi ta keré koe awor ta ora di nos
bai, misa mayor ta cerca di coemisá,” e
superiora dici.

—„Ta bon, toer asunto ta arreglá, mi
mes lo papia coe Monsieur Alan to-
canti exhibición dje cuadro. Awé tra-
merdia bo por bin recibi bo placa cerca
mi, i dia domingo awor mi ta spera boso
bin comé cerca mi. Nos ta bai mesa
net sieté ora, anto lo nos papia más a
leeuw. Bam Sophie, nos mester bai.”

Conclusión ta continuá.

geheel omvang was bezet. Zelfs toen een Regeeringstelegram berichtte, dat Mataram geheel was geslecht, hebben we dit opgevat als Mataram in engeren zin, de poeri's met hunne naaste omgeving.

Rome.— Dalziel meldt uit Rome, dat de conferentie over de unificatie van de Latijnsche en Oostersche Katholieke kerken tot eene algeheele overeenkomst heeft geleid. Leo XIII bereidt nu een schrijven voor aan de patriarchaten van den Latijnschen en Oosterschen ritus in het Oosten. Daarin zal hij de besluiten der conferentie ontvouwen en aantoonen, dat het doel der unificatie niet is de Oostersche kerk te latiniseeren, maar alle Katholieken in de wereld om den stoel van Petrus te vereenigen.

— Kardinaal Rampolla heeft uit naam van Z. H. aan den verbannen directeur van de *Moniteur de Rome* een sympathieken brief geschreven, waarin hij het betoert dat hij het voorwerp is van eene niet te qualificeeren behandeling. De H. Vader uit den wensch, dat hij in den vreemde zal voortgaan, de edele zaak, waarvan hij in Rome de trouwe voorvechter was, te verdedigen.

— De *Voce della Verità* meldt, dat Czaar Nicolaas II terstond na zijn troonsbestijging aan den Paus een telegram heeft gezonden, dat en van oprechte vriendschap, en van eerbied getuigt. Het blad voegt er bij, dat de H. Vader aanstonds een even welwillend telegram aan den nieuwen Czaar heeft gezonden, waarin Z. H. den wensch uitdrukt, dat Rusland voortdurend in bloei moge toenemen.

Duitschland.— Keizer Wilhelm heeft weder eens zijn „hoc volo sic jubeo” doen hooren op kunstgebied, een gebied, waarop de mensch van smaak en vooral de met het uitbrengen van een oordeel belaste kunstenaar zich nu eenmaal niet gaarne iets voorschrijven laat. Hij schrapte namelijk den naam van den architect van het nieuwe Rijksdagsgebouw, den heer Wallot (door een der Academie-steden wegens zijn verdiensten eershalve tot doctor benoemd), van de lijst der kunstenaars, die waren voorgedragen om in aanmerking te komen voor de jaarlijkse groote gouden keizerlijke medaille, en was er niet toe te brengen hierop terug te komen. Voorts heeft de Keizer bevolen, dat, in strijd met het weigerend advies van den Directeur der nationale galerij ter beschikking moet worden gesteld van de bekende schilder Perlaghi, om daar eene tentoonstelling van hare schilderijen te houden. Deze dame is dezelfde, aan wie Z. M. indertijd, in strijd met de uitspraak der jury, de gouden medaille heeft verleend. Alle gezag in den lande komt op deze wijze in één hand. De Keizer heeft Czaar Nikolaas II benoemd tot chef van het 1ste regiment der garde, dat naar den Keizer heette.

— De *Reichsanzeiger* bevat een verordening, waarbij het besluit, dat de Rijksdag tegen den 23en November bijeenriep, opgeheven en de opening der zitting op 5 December vastgesteld wordt.

— De *Nordd. Allg. Ztg.* deelt mede, dat het wetsontwerp tot bestrijding der omwentelingspropaganda in Duitschland in de laatste zitting van het Ministerie in hoofdzaak goedgekeurd is. Nadat nog enkele punten ongewerkt zullen zijn, zal men den keizer machtiging vragen het ontwerp als voorstel van den president bij den Bondsraad te mogen indienen.

Belgie.— In weerwil der uiterste krachtsinspanning van de liberalen, hebben de Belgische Katholieken Zondag de Prv. Staten van Brabant omgezet.

— Uitslag: De Katholieken hebben in de provincien, waar zij de meerderheid hadden, deze behouden; zij hebben eene provincie gewonnen, en het liberalisme is opnieuw afgebrokkeld door het veldwinnend socialisme. De Geuzen, die te Antwerpen hunne zegepraal vieten met als beeltenen door de straten te loopen, het „Ongediert” en het „Papenras” heulend, hebben zich Zondag-nacht op de baldadigste wijze gedragen. Alle lokalen, waar de Katholieken meeting hielden, werden overrompeld. Rui-

ten, stoelen, tafels, glazen en spiegels werden gebroken. De „St. Jozefskring,” die, een 70tal sterk, zijn gewonnen uittocht deed, werd overrompeld door de „Albert-Grisarskring,” die de Katholieke muzikanten met meer dan 1200 man te gelijk op het lijf viel. De instrumenten werden in de hoogte geworpen en vielen kneuzend op de hoofden der strijders neer. Transparanten werden neergehaald, en de petroolfakkels die als aanvullings- en verdedigingswapen dienst deden, geleken wel vurige fonteinen. Hoeveel aangezichten, hoeden en jassen verbrand zijn, zal men wellicht nooit weten, doch het getal zal niet gering zijn.

— Dinsdag is de buitengewone zitting van de Provinciale Raden in 9 provinciën geopend. Hier en daar deed zich een incident voor. De socialistischen verklaarden niet zonder voorbehoud den eed van trouw aan den Koning en gehoorzaamheid aan de constitutie en de wetten te kunnen afleggen. In den Raad van Brabant werd hun toegevoegd dat het voorloopig bureau alleen in opdracht had hun den eed af te nemen, zonder notitie te nemen van hun voorbehoud. Het eerste gevolg van de omzetting van den Raad van Brabant was de keuze van een clericalen voorzitter in plaats van den liberaal Hulin.

Spanje.— Het nieuwe ministerie bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende groepen der liberale partij. Sagasta is minister-president zonder portefeuille; Groizard, buitenlandse zaken; Capdebon, binnenl. zaken; Amos Salvador, financiën; Lopez Dominguez, oorlog; Abarzuya (van de partij van Castellar), koloniën; Maura (van de partij van Camazo), justitie; Puycerver (democraat), openbare werken en onderwijs; admiraal Pasquin, marine.

Rusland.— Omtrent de laatste oogenblikken van wijlen Czaar Alexander verneemt men nog het volgende:

De Czaar is als vroom christen gestorven. Sinds eenige dagen voelde hij zijn einde naderen en bereidde hij zich ernstig daarop voor, zonder nochtans de staatszaken te veronachtzamen. Donderdag-morgen zeide hij tot zijn bedroefde gemalin: „Ja, ik gevoel dat mijn einde nadert. Wees kalm. Ik ben bereid om te sterven.” Onmiddellijk verschenen zijn biechtvader Jansief en de poep Iwan, om hem van de laatste troostmiddelen zijner Kerk te voorzien, waarna hij zich hartelijk met zijn gezin onderhield en allen zegende. Eerst tegen twee uren werd zijn stem moeilijk verstaanbaar en een kwartier later gaf hij den geest.

Over het verloop zijner ziekte deelen de bladen nog het volgende mede. Onmiddellijk na aankomst uit Spala (bij Warschau) in Livadia begonnen de krachten snel af te nemen, maar de geneesheeren wisten die afnemende allengs weer te overwinnen. In de week van 22 tot 29 October was de opnemng van voedsel, die bijna uitsluitend bestond uit vloeibare spijzen (karnemelk) aanzienlijk vermeerderd. En zelfs werden in het menu van den zieke, met evenredige vermindering van het vloeibaar voedsel, ook weer vaste spijzen opgenomen, waaronder gerechten, die men eigenlijk nauwelijks als zieken kost kan beschouwen. Op een ontbijtkaart van Zaterdag 27 Oct. komen voor: vischsoep, eendenbout, compôte, ijs. Zaterdag-avond kwam de ommekeer en Zondag-morgen nam hij toe. Daar de longen waren aangedaan, voeding werd onmogelijk, en het verval van krachten nam hand over hand toe.

Omtrent den nieuwen Czaar Nicolaas II is nog niet veel bekend. Al wat van hem gezegd wordt, berust op vermoedens. De Berlijnsche correspondent der *N. R. Ct.* heeft van iemand, die jarenlang persoonlijk bekend is geweest met de keizerlijke familie, het volgende vernomen. Op politiek gebied heeft deze Czaar nog geen enkele opvatting aan den dag gelegd; alles wat hierover gezegd is, behoort tot het rijk der fabelen. Hij is tot op den allerlaatsten tijd zoo zorgvuldig buiten alle zaken gehouden en heeft feitelijk tot nu toe noch in staats-aangelegenheden, noch in

we... tijd van de... ge van den m... de commissie... hulp bekleedde... pro forma.

In het door d... colaas II uitg... wordt o. a. het

„Moge Ons... sten, dat Ons... van Ons gansch... het volk niet verg... en de hechtheid van... land gelegen is in zij... Ons en zijn onbegrens... aan Ons. En Wij, op dit... plechtig oogenblik, waarop Wij... voorvaderlijken troon van het Russische rijk en de daarmee onafscheide... lijk verbondene van het koninkrijk Polen en het grootvorstendom Finland bestijgen, herinneren Wij Ons de opdracht van Onzen ontslapen Vader. Van Zijn nagedachtenis vervuld, leggen Wij voor het aangezicht des Allerhoogste de heilige gelofte af, steeds als eenig doel voor oogen te houden de vreedzame ontwikkeling van de macht en den roem van Ons dierbaar Rusland en het geluk van Onze trouwe onderdanen.”

Het manifest eindigt met het bevel, den eed van tronw te zweren aan hem, Keizer Nicolaas, en aan zijn troonopvolger, Grootvorst George Alexandrowitch, die ook zoo lang den titel troonopvolger zal dragen tot God des Keizers voorgenomen huwelijk met Prinses Alix van Hessen met een zoon zegent.

Over het vervoer van het stoffelijk overschot van Alexander III naar Petersburg wordt het volgende medegedeeld. Woensdag 7 Nov. is het lijk uit Livadia vertrokken, waar het eerst op een praalbed is tentoongesteld. Onderweg werd het in Moskou en, volgens sommige berichten ook in Odessa en Kiëf in staatsie gelegd en na aankomst eveneens in de Peter-en-Paulskerk op het slot in de hoofdstad. Zondag vertoefde het lijk in Moskou, de oude Czarenstad. 's Avonds werd de reis naar Petersburg voortgezet. De keizerlijke familie en de grootwaardigheidsbekleeders reisden in denzelfden trein als het lijk, begeleid door alle hofpriesters. Deze moesten gedurende de reis gebeden voor de dooden opzeggen.

— Onder voorbehoud deelen wij mede, dat te Rome het gerucht gaat, dat Z. H. Leo XIII, zich bij de kroning van den nieuwen Keizer van Rusland Nicolaas II, zal laten vertegenwoordigen.

— Hoe de Russische keizers sterven: Peter III werd den 17 Juli 1763 op bevel zijner gemalin Catharina door twee officieren vermoord. Iwan IV werd den 16 Juli 1764 door twee zijner garde-officiëren doodgestoken. Paul I werd den 24 Maart 1824 op bevel van zijn zoon Alexander gewurgd. Alexander I stierf krankzinnig, zijn oudste zoon was eveneens krankzinnig. Nikolaas I besteeg den troon; hij werd vergiftigd. Alexander II werd door dynamietbommen gedood. Alexander III is thans naar men zegt gestorven aan vergiftiging.

China.— Naar aan de *The Times* uit Tientsin wordt geseind, hebben de vertegenwoordigers aldaar der Europeesche Mogendheden Zaterdag eene samenkomst gehad met „Tsungli-Yamen” of Chineesch Ministerie van Buitenlandsche Zaken, en is Prins Kung er bij deze gelegenheid tegenover hen rondweg voor uit gekomen, dat China niet bij machte is den Japanners met vrucht weerstand te bieden. Hij deed een beroep op de tusschenkomst der Mogendheden, onder verklaring, dat China bereid is zijn suzeraine rechten over Korea prijs te geven en aan Japan eene schadeloosstelling te betalen.

In overeenstemming hiermede is tot aanvulling dienst, wat door Reuter's Agentschap te Londen wordt medegedeeld aangaande formeele stappen, thans door de Chineesche Regeering bij de Mogendheden gedaan, om hare diplomatieke tusschenkomst te verkrijgen tot herstel des vredes, en wel op den grondslag en de voorwaarden, eenigen tijd geleden reeds door Engeland aangegeven. Men gelooft nu, dat tusschen de Mo-

den spoedig. Aangezien evenwel de Japanners Port-Arthur van de landzeide bedreigen, waar de Chineezers nooit op gerekend hadden, weshalve daar dan ook weinig of geen versterkingen zijn, zal al die kracht aan de zeezijde waarschijnlijk voor China ongebruikt moeten verloren gaan.

Of Japan genoeg zal nemen met voorwaarden, door Engeland, en nog wel „eenigen tijd geleden,” aan China ter overweging gegeven? Sedert is het op den weg der overwinning immer met reuzenschreden vooruitgegaan, en nog slechts de vraag van enkele dagen schijnt het te wezen of aan 't reeds volbrachte wordt de kroon opgezet, hetzij door de reeds als feit gemelde bezetting van Foochow, om van de expeditie naar Mukden niet eens te gewagen.

Er moet voor Japan thans natuurlijk nog wat bijkomen, dan alleen Korea onafhankelijk en een som in geld. Minstens nog b. v. — wat *The Standard* zelfs reeds billijk heeft geoordeeld — Formosa en een havenplaats op Chineesch gebied, gelijk de Engelschen Hongkong hebben en de Portugeezen Macao.

Amerika.— Bij de Dinsdag 6 Nov. gehouden verkiezingen in de Ver. Staten hebben de republikeinen de overwinning behaald in alle Staten, waar de uitslag twijfelachtig was.

In het congres te Washington zullen de republikeinen een meerderheid hebben van minstens 25 stemmen.

Wilson, de vader der tegenwoordige tariefwet, is geslagen.

VERSCHEIDENHEDEN

In den Kaukasus is het rooverwezen nog in vollen bloei, niettegenstaande al de pogingen van het gouvernement om het uit te roeien.

De bevolking trekt trouwens bijna overal partij voor de roovers; er zijn er, die eenvoudig de stoutmoedige daden der mannen bewonderen, maar verre het grootste deel der landelijke bevolking bewijst hun allerlei diensten. De roovers op hunne beurt komen overal de noodlijdenden ter hulp; maar wee hem, die hen verraden wil: vroeg of laat zal hij door hunne wraak getroffen worden.

Weinige maanden geleden werd een Mingleliër, die een afdeeling kozakken den weg had gewezen om eene bende roovers in te halen, met heel zijne familie vermoord. De roovers groeven des nachts een mijn onder zijn huis en staken die tegen den ochtend in brand; geen enkele bewoner ontsnapte aan den dood.

De roovers gedragen zich gewoonlijk zeer „fatsoenlijk” tegenover hunne slachtoffers; indien zij zich, bijvoorbeeld, meester maken van eene diligence, en de reizigers geen weerstand bieden, stellen zij zich bijna altijd tevreden met hun slechts een gedeelte van hun geld of hunne waarde te ontnemen; hij die bijvoorbeeld 100 roebels heeft, zal zich bijna altijd buiten verderen overlast houden door de helft hier som aan te bieden, en indien hij er veel prijs op stelt wat meer te behouden, zullen de roovers er zich niet tegen verzetten. De reizigers worden zeer beleefd behandeld en het is zeer zelden, dat de roovers hunne juweelen afnemen.

De bende is gewoonlijk 6 tot 15 man sterk, goed gewapend met repeteer geweren en een geheel arsenaal dolken en revolvers. Als voorzichtige kerels weten zij zo goed hunne hinderlagen te kiezen, dat ge ze slechts ondekt op 't oogenblik dat hun „halt!” u tegenkijkt en verscheidene geweelopen op

